

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Szemle.

Petrozsény község képviselő testülete f. év július 7-én, több mint harmincz pontból álló tárgysorozattal közgyűlést tartott. Nem tartjuk fölöslegesnek egy kis szemlét tartani a hozott határozatok felett, mert nagy része rendkívül fontos nem csak pénzügyi szempontból, hanem a község előhaladása tekintetéből is. Az élet a maga rohamos haladásával újabb és újabb követelésekkel lép fel, melyet a községnek mint ilyennek kell megvalósítania, holott egész legioja az elodázhatatlan sürgős ügyeknek maradt a multból elintézetlenül. Miről legtöbbször azt hiszik, hogy csak meg kellene valósítani, még csak a tárgyalások legkeztén van. A kiállítás és congressus idején mint előhaladt, modern város szeretnénk feltűnni s ime kisül, hogy hiányzik az alap melyre az intézkedéseket fektetni lehessen. A vármegye helyben hagyta 120 ezer korona kölcsön vételét, hat különböző intézmény létesítésére s kivéve a gymnasium építését — melynek a tél beálltáig okvetlen fedél alá kell kerülnie a többi egysem létesülhet ez évben.

A község ház építésére elég tetszetős terveket küldtek be, de nem levén költségvetés egyikéhez sem mellékelve, csaknem bizonyos, hogy az előirányzott összegből lehetetlen fölépíteni s a mi fő még azt sem tudja senki, hová fogják építeni; mert föl sem merjük tenni, hogy a piac hátulján levő gödör felé akarnák még most is helyezni.

A közbiztonság ügye oly régóta vajudik, hogy jövedelmezőségét tekintve már is nagyon szűkek mutatkozik.

A két piactér megvételének ügye már annyira haladt, hogy csak kikell fizetni a vételár; azonban ez sem megy olyan simán mert az Ullman és társai féle piactér egy részét kezdet óta bérbe vették évi 150 koronáért, a bérösszegeből a községnek egy fillért sem fizetett be, írásbeli szerződés nincs, a bérbevevő pedig letagadja, pedig a legszükségesebb intézményre meg kell tagadnunk a pénzt, néhány száz korona még is csak érdemes az utánjárásra. Ezen piactér árát nem lehet kifizetni míg az ügy tisztázva nem lesz.

Az állatvásárokat a felsőbb hatóság betiltotta, mert a községnek nincs berendezett állatvásártér. A hatóság indoklása az, hogy évek óta a legszigorubb rendelkezések daczára sem gondoskodott a község. Igaz, hogy a vármegye engedélye a képviselőtestület ülésén felolvastatott; de hát ez csak annyit ér mint a bírónak adott négy heti szabadság, mert pénz nélkül szépen itthon maradhat minden engedély daczára. A legsürgősebb intézkedések mellett is pénzhiányában csak késő ősszel ha belehet rendezni a vásártér, addig pedig minden marhavásár el van tiltva; sem venni sem eladni nem szabad. A lakosság Hátszegre megy marháját eladni s a mészárosok majd onnan hozzák ide, s nekik is van magukhoz való eszköz, hogy a hus árát ennek fejében felemelik néhány fillérral.

A község közrendészeti szabályrendeletét a vármegye nem hagyta jóvá; ezután is szabadon kurjongathatnak és rendezhetnek dinamitos diszlövészetet éjjelenként a békés polgárok ablakai alatt s ha valamelyik rendőr beakarna kísérni szépen elverik s még ők fognak panaszt emelni

személyes szabadság megsértése címén.

Külön anyakönyvvezetői állást daczára, annak, hogy a vármegye felterjesztése alapján a belügy-miniszter is elismeri az ügyforgalom, nagymérvű megnövekedését nem rendszeresíthetünk mert hát a megválasztandó jegyző az időjárásból itélve két ember helyett fog dolgozni.

Az irodák felszerelésénél a függönyök beszerzését kifogásolták mert három vagy négy év múlva ha beköltözik az iroda az új község házába ott a két koronás függönyök nem lesznek használhatók.

Hogy fertőtlenítő gépe mióta van a községnek bajos volna megmondani; de az bizonyos, hogy a fertőtlenítéssel járó költségek mai napig sincsenek kifizetve, pedig ez ki tesz évenként egy ezer koronát. Kár az ilyen ügyeket feszegetni, hátha ellehetne huzni még néhány évig. Ha minden nyomorúságát elébe tárjuk hogyan legyen boldog a magyar; mert ime a kisdédovó szűkségeire kivett 3% pótdóiban a község mai napig is csaknem négy ezer koronával tartozik, a kisdédovó a mesteremberek számláit sőt a kivilágítás vett gyertya árát sem képes évek óta megfizetni.

Igaz, hogy a község is évek óta több ezer koronával tartozik egyes cégek számláira, de mikor beperelik érte majd fel hajtják rajta.

A gymnasiumi tanárok egy része több éve szolgálja a községet anélkül, hogy véglegesítve lett volna, a közgyűlésen tekintve buzgó és eredményes működésüket, véglegesítették.

Tengeri kigyó; nó az sok van a község háznál, de a legnagyobb még is az elhulott állatok

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

A „Bánya”.

A bányászok igen gyakran övig meztelenül, nehéz, vastag nemez kalappal, nagy lánggal égő méccsel, sokszor meztelb s néha nehéz eszímában mennek munka helyükre, hogy ott életveszély között, izzadó homlokkal, verejtékező testtel, fáradságtól tikkadtan furják, vájják, robbantsák az érezes sziklát, vagy méccseik halvány világánál izzadva és fáradva tolják vagy vontassák érezezel, szénél, vagy meddő kövel terhelt nehéz csiljéket.

Legszembetűnőbb azonban a különbség, ha parhuzamot vonunk az ünneplő és a dolgozó munkás valamint a diszfelvonulásban részt vett bányász legénység és a bányából kijött munkás csoportok között. Ott, csupa disz és fény, itt egyszerűség és szegénység; ott életkedv itt fáradtság s míg ott a katonás sorakozás pompája kápráztatja a szemet, itt szánalom és részvét azok az érzések, melyek a távol álló idegent meglepik, mikor a fáradtan imbolygó, izzadságtól tikkadt munkás csoporttal áll szemben. És nem csak a ferfit sújtja a bányász élet nehéz munkája; nők is osztozkodnak e barátságtalan foglalkozásban, csak hogy őket a lovagias férfialkotta törvény a föld mélyének borzalmaitól védi és óvja s csak a külső munkánál alkalmazza.

A bányarendőri szabályok értelmében nőket nem szabad földalatti munkánál alkalmazni s csak a só főzésnél s inkább még a tengerparti sópárolókban termelt nyersanyag hordásánál, a szénválogatásánál s hasonló kisegítő-munkánál szabad alkalmazni.

Hogy a bányász ember réges-régen szerette a dalt és a zenét, azt a középkor bányászdalai eléggé bizonyítják. A reánk maradt bányászdalok száma tömérten, bár az is igaz, hogy köztük előkelő poétikus munkákat hiába keresnénk. Ez énekek leginkább valóságos témákat tárgyalnak, de vannak közöttük olyanok is, melyekben a vidám életkedv pezsgőve tör elő és a melyek igen határozottan bizonyítják, hogy a bányászlegény a szép szentől s a szerelemtől nem idegenkedett.

A dalt rendesen hárfával vagy citerával kísérték és hihető, hogy e hangszerekkel nem bántak igen kiételestesen, mert már régi kronikások is azt írják, hogy a bányászlegények zenéi produkcióik közben a hurokat tollszárral keményen medolgozták azért, hogy a dal kísérete minél hatásosabb és erősebb legyen.

A középkorból maradt reánk, a katonai zenekarok módjára szervezett bányászzenekarok intézménye is.

A bányászember mindig tisztelője volt a szépnemnek s régente ép úgy szerette a tereferét mint ma; a bányászvidékek szépasszonyai és leányai sem idegenkedtek a bányászlegényektől; ezt legjobban bizonyítják azok a csinos csoport képek, melyek a bányatelepek szádái előtt összegyűlő munkásokat és életüket ábrázolják; de bizonyítja nem egy önhitt bányászdatocska is, a mely elég érthetően kimondja, hogy kia legény a csárdában.

Nem ösmernők meg a bányászt helyesen és teljesen, ha babonára való hajlamát nem ismertetjük.

A régi, a mainál is babonásabb bányász véleménye szerint valamely bányászat jövedelmezőségére, sok bányász szerencséjére vagy balsorsára nagy befolyást gyakorolt a bányarém s Körner igen szépen

megénekli a bányásznak azt a hitét, hogy a bányarém a bányaalldást kezében tartja, s hogy miként ügykezett minden bányász arra, hogy a bányarémet a maga részére megnyerje és jóakarátát kiérdemlje. A bányászmondák leggazdagabb korszaka a bányarém körül fűződik. Azok, kik a bányarémet állítólag látták, igen különböző módon írják le. Egyesek szerint itt-ott imádkozó szerzetes képében jelent meg, gyakran mint óriás, — mások bányásznak látták, hol bergkittliben, hol bányászkalabban, vagy felőr, bányainspektor, óriás nagyságu bányaesküdt, vagy bányahivatali tiszt képében, fekete kalappal, zöld felső ruhában sokszor nint apró kis emberkét hosszú szakállal, vagy félig bányász, félig remete alakjában. Gyakran óriás nagy szemű volt s szeméi némelyek szerint nagy fényvel csillogtak, mások szerint meg épen tüzet sziporkáztak. Ha bányász vagy bányatiszt alakjában lépett fel, mindig bányaméccsel járt, a mely gyakran szín ezüstből volt és akkora mint egy dézsa s mindig nagy, hosszú, fénylő lánggal ég. — A bányarém sokszor az állatok alakját is felveszi és vagy mint ló jelentkezik, a melynek nyaka rendkívül hosszú, a szeméi pedig homlokán vannak s vadul tekintenek, — vagy egér. Néha fejnélkül való fekete madár alakját veszi föl. Végre mint vöröses és kékes láng is mutatkozott a bányarém. A monda a bányarémet részint mint segítő és intő, részint mint büntető hatalmat tünteti föl, de azt vallja, hogy tréfákra is hajlandó.

A hol a bányász minden szorgalma daczára sem tud eredményhez jutni, ott a bányarém vagy jó érzéket mutat neki, vagy segíti a munkánál, hogy annyit végezhesen a mennyi elég arra, hogy szegény emberből

elvermelése megkívántató hely. Évek előtt egy szakértő bizottság kijelölte a helyet, de hát elszakad a kabát, elszakad a cipő, misem tarthat örökké s így a községnek sincs meg e fontos helye, dacára annak, hogy nem egy fegyelmi eljárás zúdult az előljáróság nyakába s mind az által csak akkor lesz megoldva, ha az állatorvos erre konkrét javaslatot fog előterjeszteni; hogy e javaslat hány ezer koronával lesz megvásárolható nem tudjuk, de egy cremetorium beszerzése alig ha többbe kerülne.

Sok és fontos, haladékokat nem tűrő ügy elintézése vár a községi előljáróságra éppen most mikor az első jegyzői állás hónapok óta betöltetlen van, a II bíró s esküdtek le mondtak. Ezen állások betöltése igen nagyon sürgős, a munka halmozba gyűl s nincs a ki elvégezze. Az első jegyzői állás betöltése a község érzékeny megkárosodása nélkül, tovább már nem halasztható.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Baromfi behozatal Romániából.** Várva-várta Petrozsény község lakossága, — azután, hogy nemcsak nagyközségünk képviselőtestülete és lapunk, hanem Lotter József a vulkáni belépő állomás vezetője is érdeklődése tárgyává tette a romániai baromfi behozatalt a Szurdok szoroson át, — a földmívelésügyi miniszternek egy olyan rendeletét, mely a határszéli, drága megélhetési viszonyokkal küzdő vidék lakóinak egy csekély áldozat árán, a mi még nem döntötte volna országunkat a tönk szélére, — elhárította volna azt az akadályt, a Kolozsvárt 1903 június hó 30-án kiadott 704 felügyelőségi rendelet kiadását melyet, ha a község egyeteme és a járás közigazgatási feje erős megindokolással meg nem döntötte, csak nagy idők múltán ehetünk romániai baromfit. Ha a község ez irányban még nem tett intézkedést úgy bünt követett el, de ezen mulasztását még helyre hozhatja azzal hogy figyelmét nem kerüli ki az említett felügyelőségi átirat s a hivatott rendeletnek megfelelőleg, hogy felterjesztése a közérdeknek megegyezően kedvezőleg nyerjen elintéztést gyorsan felir. Elismeréssel adozunk Lotter József m. kir. belépő állomásvezetőnek azért, hogy látva a bekövetkezendő káros eseményeket ideje korán felterjesztését megtette. A rendeletről mit válaszul kapott nem is öt hibáztatjuk, hanem azon előljáróságokat, a kiknek rögtön előterjesztést kellett volna tenniük a közigazgatás fejénél, hogy ime azért nem hoznak a tulajdonképeni közlekedési vonalon a Szurdoki szoroson át baromfit, mert nincs állatorvos, a ki állategészségügyi szempontból az

eladásra behozandó állatokat megvizsgálja. A szurdoki belépő állomástól Vulkánig vagy esetleg Petrozsényig a távolsággal járó költségek valamint az előírt napidíj járandóságok — összehasonlítva az előnyt és az azzal járó anyagi hasznot a mit nagyközségünk nemkülönben a Magyar Zsil mente lakossága az által, hogy Szurdukba minden szombatba egy állatorvos szolgálatra kirendeltessék, nyerne — tekinteten kívül kellett volna hagyassanak már csak azért is, mivel akkor a midőn a szomszédállam lakói baromfiakat hoznak be rendszeren más vámtárgyat képező portékát is szoktak ide szállítani — míg most egy ilyen kicsiségért kong a drága ut az ürességtől. Már napok óta nem szállítanak semmit sem, vagy ha igen édes keveset. Biztos kutforrásból értesülünk, hogy ha a felsőbb hatóság nem emel ellene kifogást, a szomszéd állam határszéli lakossága csak azért, hogy terményeit, illetőleg tenyésztett állatait nálunk értékesíthesse még arra is hajlandó, hogy a kirendelendő szakközeg illetményét összepotolja. Az elmondottak után meg kell tegyék az előljáróságok s azok tagjai nemcsak önön maguk, hanem maga az államfentartó elem, az adózó polgárok érdekében is azt, hogy a földmívelésügyi miniszter, Jakab a kolozsvári állategészségügyi főfelügyelő által, közzétett miniszteri rendeletét a nagy köz érdekében, annak is szem előtt tartásával, hogy a megváltoztatás elő immár semmi akadály sem gördül, hatályon kívül helyezze s a folyó hó 13-án kelt 47223 III/2 számú rendelet első paragrafusától eltekintve, megengedhetőnek találja, hogy a szurdoki szoroson át, ha a vulkáni belépő állomás vezetője, mint állatorvos, vagy akadályoztatása esetén a petrozsényi m. kir. állatorvos hivatalosan jelen van, egy napon és pedig szombatnapon baromfiakat ezután hozassanak be Romániából úgy tengeren mint lövön.

— **A vasárnapi munkaszünet.** Kőrjegyző urnak Petrozsény. — Alispán ur folyó év június 26-ról 7078 számú rendeletével közölte kereskedelemügyi Minister urnak 2853 számú rendeletét az iparmunka vasárnapi szünetelése tárgyában. — Egyben utasítom, hogy ezen rendelet betartását községében szigorúan ellenőrizze s az az ellen vétőket hivatalomba bejelenteni ne mulassa el.

Petrozsény, 1903 év július hó 8-án.

Buda Károly,
főszolgabíró.

— **A román irodalmi és közművelődési egyesület.** VII. főkörének választmánya főkörületi közgyűlését Dr. Sueiu G. hátszegi ügyvéd elnöklése alatt f. évi július hó 5-én d. e. 11 órától kezdődőleg tartotta meg Petrozsényben a gör. kel. templomban nagy érdeklődés mellett, intelligens közönség előtt, melyet feltűnő nagyszámban diszitott a szép nem; az egyesület vidéki nőtagjai közül alig egy páron hiányoztak. A közgyűlés tárgyai voltak:

Elnöki megnyitó. Dr. Radu hátszegi vikárius által. Jelentése a jegyzőnek, a működésről az utolsó gyűlés óta.
Pénztárnoki jelentés.
Könyvtárnoki jelentés.
Kiküldése 4 bizottságnak: a) jegyzői jelentés felül-

vizsgálatára, b) a pénztárnoki jelentés megvizsgálása, c) könyvtárnoki jelentés megvizsgálása, d) ujtágok felvételére.

Határozat a bizottsági jelentésekre.

Megválasztása 2 kiküldöttnek a közgyűlésre.

Stanca Sebestyén tanárjelölt felolvasása a „Könyvről”, melyért mindenki elismeréssel üdvözölte felolvasót. A költségvetés megállapítása.

2 tagnak kiküldése a jegyzőkönyv hitelesítésére. A gyűlés bezárása.

Gyűlés végzetével a Wagner-féle szállodába vonultak a vendégek, a hol a jó ebéd elköltése után mely alatt egymást érték a szebbnél szebb pohárköszöntők, meglátogatták természeti szépségekben páratlan Szurdunkunkat. Este a Wagner szálló nagytörmében az egyet javára táncmulatságot rendeztek, mely ugy anyagilag, mint az erkölcsileg elég szépen sikerült. Az összes bevétel volt 156 kor., ebből kiadás 114 korona. Maradt tisztán az egyesület alapja javára 42 korona.

— **Miért nem volt pénteken állatvásár?** Petrozsény községi előljárósága f. hó 9-én kiboltoltatta, hogy pénteken nem lesz állatvásár. Mikor a kíváncsi polgárok ezt a közönyt hallották nem találták kielegitőnek, hanem annak oka felől a doboló rendőrt megkérdezték, — azt a negatív választ kapták, hogy ő biz annak okát nem tudja, hogy miért nem lesz vásár, mert azt neki nem mondták. De miért nem? Minthogy nap-nap után sokan kérdősködtek nálam, hogy a vásártartás miért van betiltva, mikor ebből a község lakosaira nagy kár háramlik, a t. közönség tájékoztatása végett kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy Petrozsény községi vásártartási joga tek. alispán ur rendelkezése folytán azért függesztetett föl, mert Petrozsény községi előljárósága a szabályszerű vásártér felállítására kiadott gyakori felhívásnak nem felelt meg s szabályszerű állatvásártartat a mai napig sem állított fel.

Petrozsény, 1903 július 10-én.

Fischer Lipót,

járási m. kir. állatorvos.

*) Július 7-én hirdették ki a vásártartás engedélyezésére vonatkozó vármegyei határozatot; ha évekig el lehetett az eddigi helyen, még e hó 18-ig elnézhette volna az állatorvos ur.

Szerk.

— **A bányaaftiszek hangversenye.** A bányaaftiszi olvasóköri hangversenye, mely f. hó 4-én este a társulati vendéglőben tartott meg; igen jól sikerült. A hangverseny első pontja, a „Nyitány” melyet a társulati zenekar szokott precizitásával adott elő, mindjárt felkeltette az érdeklődést. Utána „Páros szökecs” címűmel egy humorezzet olvasott fel ifj. Bittner József, kit a hallgatóság lelkesen megjelzett. Majd „Vágyódás” című alatt zenekari kísérettel Kubata karmester vezetése alatt fülbeásmozó románczot játszott el Oppert Sándor élénk tetszés mellett, míg utána Demeter Lajos aratott nagy tetszést „Fuvola ábránd”-jával, melyet meg is kellett ismételnie. Ezután Ráth Gyula következ-

jó módu gazda válhassék. A bányász életébe való e segítő beavatkozás azonban rendszerint nem hosszú tartamú, mert a bányarém csak addig szokott jó indulatot mutatni, a míg a munkás titkot tud tartani, a mi a bányásznak nem éppen elsőrendű tulajdonsága.

Oly bányamunkásokat, a kik bajban voltak, a bányarém gyakran próbára tett mielőtt segített volna rajtuk. Megengedte, hogy gazdag érczesapásokra adjanak és azután felhívta őket, hogy az érczből valamit eltulajdonítsanak. A ki a csábításnak ellent tudott állani, azt gazdagon megjutalmazta.

A bányarémot nem kellett éppen felhívni a segítségére. A hol segítségre volt szükség, ott magától is megjelent. De a hol megjelent, ott a bányásznak kellett a megszólításra vállalkozni és a bányarémot „jó szerencse” kívánsággal üdvözölni, ha ezt tenni elmulasztotta, semmitsem érhetett el nála.

A bányarém a nyújtott segítségért gyakran igen sajátosságok követeléseket támasztott; így például megkívánta, hogy a bányász béréből pontosan felében részesedjék. Ha osztozkodás közben egy oszthatatlan, habár még oly csekély pénzdarab maradna is fel és ezt a kapzsi munkás, nem akarja a bányarémnek kiadni, ez a munkást halállal bünteti és az aknába dobja. De nem csak a bérben való osztozkodást, hanem a kenyérzsák tartalmából való részesedést is megkívánta vagy pedig azt, hogy a munkás, munka szakonként egy-egy krajczáros zsemlet vagy gyertyát tegyen le a segítség jutalmául.

Gyakran olajat vagy fagygynt adott a bányarém a bányásznak méceséből, akár azért, hogy a munkás lámpása elalvással fenyegetett, — akár azért, mert a

bányászok munkájuk közben elaludtak és mécesök olaja eközben kifogyott, ilyen, a bányarém olajával vagy fagygyujával táplált bányamécesek utántöltés nélkül folytonosan égnek. Az is megtörtént különben, hogy a méces fagygyuja ezüstté változott.

Szegény bányamunkásoknál a bányarém nem ritkán keresztapául ajánlkozott és keresztelői ajándékol oly éket és kalapácsot hozott, a melyek ha tulajdonosuk a közetbe vágta, mindig gazdag érczesapást tártak fel. Ha a bányarém időnként lépett fel, akkor ama bányamunkás előtt, a ki veszélyben forgott, rendszerint bányatiszt alakjában jelent meg s a munkásnak oly üzenetet hozott vagy oly megbízást adott, mely őt a veszélyes munkahelyről eltávolította. Ha valamely bányaszat a végső pusztulás határán áll, a bányarém az új feltárások nyomára vezet, még pedig rendszeren egér alakjában, a mely ott tűnik el, a hol az érczesapása feltalálható. A ki a bányarémot gúnyolja, vagy létezését tagadja azt a megsértett bányarém halállal bünteti.

Káronkodás, füttyölés, a bányában nem tetszik a bányarémnek s a vétkesek hibájukért gyakran halállal bünhődtek. De ha a bányarém valamely bányát gondjaiba vesz azt időről-időre bejárja, rendben tartása fellett öröködik, a munkásokat ellenőrzi és ha kötelességüket nem teljesítik meg is bünteti; viszont elhanyagolja és elpusztítja azt a bányát a melyben megboszantották.

Az utóbbi esetben rendszeren óriási szerzetes alakjában jelent meg és a munkásokat rendre agyon nyomta úgy, hogy az ilyen bányába melyben a bányaszerencsétlenségek napi rendben voltak, többé senki se mert dolgozni járni.

A bányász babonák és mondák kimeríthetetlenek azért jövő számunkban áttérünk a valóra.

(Folyt. köv.)

Iduska.

Virágos kert közepette
Busan jár a lányka;
Messze repül láng képzelme,
Nyugtat nem találva.

A virágok milliárdja
Illatoz körülte;
Bokrok lengő ágai közt
Csattog a fülmilo.

Vállán lengő hajfürtjeit
Esti szellő üzi;
Bájos kék szemciben
Remegnek könyűi.

A derült ég boltozatán
Csillagok ragyognak;
De a lányka kebelében
Gyötrő kínok duhnak.

Hisz reszkető újjai közt
Hervad egy szép rózsza,
S nincsen kinek hű szerelme
Zálogául adja.

En.

zett, ki „Az én viszontagságaim” czim alatt irt humoros elbeszélését adta elő, a hallgatóság nagy érdeklődése és zajos tetszés nyilatkozása mellett; mindvégig fokozott derűlttségben tartva a jelenlétüket. Utána a társulati zenekar Kubata karnagy vezetésével ismét egy kellemes órát szerzett a hallgatóságnak a „Dalegy-veleg”-gel melyet kétszer is lelkesen megújítottak. A hangverseny tancz követte, mely Marossy Vincze főrendező vezetésével hajnalhasadáig tartott s a jelenlét hölgyek rég nem tapasztalt meglepődéssel távoztak el, lévén tánczosokban oly bővelkedés, hogy egy percznyi pihenőhöz sem juthattak. A jó tánczosok zömét még gyarapította tíz bölcsész kik professzoruk vezetésével a bányák megtekintése céljából időzvényt, szintén jelentékeny részt vettek a mulatságon. Egyébként az olvasókörnek komoly szándéka a jövőben hasonló kedélyes estétet gyakoribb időközönként rendezni, miért is állandó rendezőbizottságot tart fenn, melynek egyedüli célja az érdekesebbél érdekesebb estélyek rendezése lesz s éppen erre való tekintettel a most lezajlott mulatságot a rendező bizottsági pénztár javára rendezték, a melynek gyarapítására egyúttal mint szíves felülfizetők, a következők járultak: Henrich Victor, 2 kor. 50 fill. Grausam Károly 2 kor. 50 fillér. Froesch Pál (Aninosza) 1 kor. 50 fill., Hejas Gyula, Chvoj Jaroslav, Krausz József, Katona Sándor, Jakab Péter, Sobó Jenő [Bpest] 1—1 kor. Ráth Gyula, Marossy Vincze, Hercz Mór, Ott Mátyás, Nagy Ferencz, Lilienthal Gyula, Tobiás Márton, Stark János, Faltisz Jaroslav [Aninosza], Győpe Gerő, Pfeiffer József, Bittner Adolf, Szentgyörgyi Ferencz, Csus Márkus, Czi-hovszky Vincze, Jaschek József 50—50 fillér. Utczás Károly 40 fill., Elekes Miklós 20 fill. Összesen 21 kor. 10 fill., melyért ezuttal is halás köszönetet nyilváníttja a rendezőség.

— **Halál vigyázatlanságból.** Kovács Mihály nőtlen fiatal ember f. hó 7-én délután Petrozsényben a dílsai rész második völgyének aninoszai hegyoldalán egy újonnan megkezdett bányamélyítési munkálatközben elfeledve azt, hogy éppen egy hatalmas bükkfa gyökerei alól vágta ki a földtömeget, hogy azt eltávolítsák, véletlenül felment a dombra hol eleszva ugyanazon fa ágába kapaszkodott. A kapaszkodás következtében a fa ledőlt, még pedig oly szerencsétlenül, hogy Kovács Mihály a fa alá került. Életveszélyesen megsérült; másnap meghalt; hozzátartozói nagy részvételt temették el.

— **Járásbíróság, telekkönyvvihivatal, adóhivatal Petrozsényben.** Micsoda eldorado! hírek. Idegenek mesélik, hogy ez befeléztet tény volna. Jó volna, s talán ideje is volna, mi azonban az ilyen híreknek annyi vizsály után igaz örömmel csak akkor fogunk hódolni, mikor kerületünk országgyűlési képviselője, mint ténykedésének egyik immár végérvényesen megalkotott remekével beszámol azzal, hogy ez nem kholmány hanem igazság. Az ígért szép szó.

— **Borzalmas gyilkosság Vulkánban.** Jankó János alig egy pár nappal azelőtt, hogy ily kínos halált kellett érjen, ment ki Petrozsényből Vulkánba részint, hogy kedvesét meglátogassa részint pedig, hogy kitapasztalja vajjon nem megye ott jobban sora a bányászembernek s ha igen úgy, hogy oda helyezze át magát. Mint máskor úgy vasárnap délután is, nyolcz ismerős legénytársa, kik szintén látogatába mentek a Bencez lányhoz, ötöt ott találván szívélyesen üdvözölték. De akkor már, midőn a leány nagy örömmel elmondta volna, hogy Jankó nemsokára állandó fészket rak Vulkánban, mintha valami sötétség vonult át valamennyinek arcán. Biztosra vették, hogy immáron Jankó János került ki mindnyájuk közül győztesnek. A minthogy úgy is volt, mert tisztára kilehetett venni mindkettőjük magaviseletéből, hogy Jankó felé hajlik a féltett teremts szíve s így ők mind a nyolezan hiába göndörflaznak körülötte tovább is. A megsértett büszkeség, a féltékenység, a kaján irigység sok mindenre teszi ugyan képpése az embert; így a hallatlan eset azonban arra áll, hogy az illetők levették minden emberit s rosszabbakká lettek a legvérengzőbb vadállatoknál. Először Jankóval és a leánnyal kimulattak magukat, alkonyatkor pedig elindultak, hogy mindannyian elkísérjék Jankót a lakásáig. Utközben azonban a vasuti uttesten tul, a fűzfák között, a merre a gyalogjáró vezetett hátulról kövekkel úgy fejbe vágta, hogy elszédült; aztán leüpporták s késekkel össze-vissza szúrták s hasították testének minden részét s midőn látták, hogy kimult, elszaladtak. Nyolcz késszurás okozta sebet állapítottak meg rajta, melyek hatféle késtől eredtek. Mindenike feltétlenül halálos

volt, a mennyiben ereket és beleket vágtak keresztül. Másnap a boncolás kezdetén a hulla véres inge alatt is találtak egy kést. A tettesek legnagyobb részét a vulkáni esendőség már letartoztatta s vallomásra bírta; nem is nagyon tagadták gyalázatos tettüket. A meggyilkolt széky legényt szerdán temették el. A temetésen részt vett a salgótarj. társulat teljes zenekara (24 ember). Ugy látszik Zsilvölgyünkben a közbiztonság nagyon „vulkánikus.”

— **Megrongált állami utak és hidak.** A napok óta szakadatlanul tartó nagy esőzések folytán úgy az utak mint a hidak több helyen megrongáltattak. A Szurdok felé vezető uton az új vashídon tul f. hó 9-én nem lehetett közlekedni, mert a Magyar Zsil elfajulásai az uttestet de a „czifra csárda” melletti hidat is megintatta. Annak idején, midőn lapunk hasábjain két ízben is felhívtuk az illetékes hivatal figyelmét s kifejtettük, hogy egy pár korona árán a vasutól a hid irányában létesítendő gátak által még vissza lehet terelni az elfajulásokat rendes medrökbe, azt mondják, hogy „vészmadarak” vagyunk.

— **Meghaltak utközben.** Bredár Péter és Tokár Mihály máramarosmegyei dombai illetőségű famunkások Petrilla község „Kotu urszuluj” nevű erdőrézsében a Grün Mór-féle favágási vállalatnál voltak állandóan alkalmazva. Folyó hó 3-án délután a eszutatóban lefutó rönkök egyike véletlenül épen akkor ugrott ki, mikor a két munkás egészen a csatorna közelében állott. Jól lehet a vállalkozó idejekorán figyelmeztette őket, hogy távozzanak, vállat vonva azt számba sem vették. Nemtörődmségüknek meg is adták az árát. A kiugrott rönk úgy találta őket megérteni, hogy mindketten életveszélyesen megsérültek. Még az nap mindkettőjüket a dévai kórházba irányították. Piskin azonban mind a kettő kiszenvedett.

— **A budapesti m. kir. állami felső építő ipariskolában** (VII. ker. Csömöri-ut 74 sz.) a rendes tanfolyamra a beiratásokat szeptember 1-től 5-ig tartják. A rendes tanfolyamon a tanítás tartama hat félév. Az intézetben nyert végbizonyítvány a) legalább három évi utólagos gyakorlat igazolása mellett jogot ad a kőmíves-, a kőfaragó-, vagy ács mesterség önálló üzésére. b). legalább három évi utólagos gyakorlat igazolása mellett jogot ad az építőmesteri képzettség megvizsgálására szervezett bizottság előtt az építőmesteri vizsgálatra való jelentkezésre. A tanulók a végbizonyítvány alapján az illetékes iparhatóság részéről munkakönyv kiadását igényelhetik. Azok a tanulók, a kik valamely középiskola négy alsó osztályának sikeres elvégzése után lépnek az intézetbe s itt a három félévi tanfolyamot sikeresen elvégzik, a katonai szolgálatnál az egy évi önkéntesség kedvezményében részesülnek. Az intézetben rendes tanulóul felvétetnek azok a 15 életévet betöltött, építési szervezettől, egészséges ifjak a kik a polgári iskola, gymnasium, vagy reáliskola négy alsó osztályát elvégezték továbbá, a kik az építőipari szakiskolák két első osztályát jeles eredménnyel végezték. A jelentkezésnél az illetékes első foku iparhatóság által hitelesített bizonyítvánnyal kell igazolni, hogy a tanuló az építő ipar terén már foglalkozott s legalább egy nyári szünidőnek megfelelő két hónapot, az építő ipar terén gyakorlati foglalkozásban töltött. A jelentkezésnél szükséges iratok: 1). Keresztlevél, vagy születési bizonyítvány. 2). A tanuló által elvégzett összes közép iskolai osztályokról szóló bizonyítványok. 3). Az első foku iparhatóság által hitelesített gyakorlati bizonyítvány. 4). Községi, városi, vagy megyei orvos hivatalos bizonyítványa arról, hogy a jelentkező védhímlővel másodszor is van oltva. Azok a jelentkezők, a kik nem közvetlenül a középiskolából szándékoznak az intézetbe lépni s iskolai tanulmányaikat legalább egy félévvel előbb megszakították: erkölcsi bizonyítványt is tartoznak előmutatni. A lefizetendő díjak: Felvételi vizsgálat díja 6 korona, beiratasi-díj 4 kor., szertári biztosíték 6 korona, — a tandíj félévenként 20 korona. Az intézet igazgatósága készséggel ad bővebb felvilágosítást.

Az igazgatóság.
— **Értesítés** A közönség érdekeinek előmozdítása szempontjából kereskedelemügyi m. kir. Minister Úr folyó hó 17-én kelt 34678 számú rendeletével megengedte, hogy a magyar korona országai területén levő mindazon városokban, ahol kincstári posta- és távirat-hivatal látja el a távirat kézbesítő szolgálatot, — helybe szóló táviratokat is lehessen feladni, tekintet nélkül egyrészt arra, hogy a kézbesítéssel megbízott hivatalon kívül működik-e azon a helyen több posta- és távirat (távbeszélő:) hivatal, vagy nem? más részt tekintet nélkül

arra is, hogy az ugyanazon a helyen berendezett táviradák, a kézbesítést teljesítő hivattal táviradailag (távbeszélőn) vagy küldönczjáratok útján állanak-e összeköttetésben? A kincstárilag kezelt posta és távirat-hivatalok székhelyén levő vasutüzleti táviradánál azonban csak az esetben lehet helybe szóló táviratokat feladni ha a vasuti távirat a táviratot kézbesítő posta és távirat-hivattal közvetlen táviradi összeköttetésben áll. A helyi forgalomban egy szó díja 2 fillér, de táviratokként a legkisebb díj 40 fillér.

NYILTTÉR)

Egy piszkos lópofájú ember névtelenül, aláírás nélkül feljelentett a pénzügyigazgatóságnál, hogy én engedély nélkül pálinkát árulok. Tagadom, nem igaz ha igaz volna akkor a szép nevét aza gazember alá irta volna. Csak alávaló, jellentelen emberek szoktak ilyesmit tenni. Miért nem rúkol ki gyalázatos nevével. Hej de szeretném megtudni ki azaz ügyes ember a ki mások ellen hamis jelentést tesz. Biz isten elvénem a jó kedvét attól, hogy máskor becsületben éveken át e völgyben élő polgárokat hazugságaival megrágalmazni és megkárosítani igyekeztek. Vagy nem tudja, hogy azok az intéző uri emberek légből kapott kholmányokat nem reflektálnak? Alávaló ember! Megfogja tudni!

Lupény, 1903. július 6-án.

Simon Balázs.

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.
Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Hirdermény.

A nagyszebeni Orsolya-Rendház ez uton a nagyérdemű közönség figyelmébe ajánlja leánytan- és nevelő-intézetét: elemi és polgári leányiskolájával, német-francia- esetleg angol tanfolyamot; bennlakásra (internatus) és kellő ajánlközás esetére szervezendő főzőiskolájáról kívánatra kimerítő prospectussal készséggel szolgál:

az intézet előjárósága.

Színes cementlapok	
Örökös padlóburkolat	Építetők és háztulajdonosok figyelmébe:
	ajánlom az általam gyártott színes cementlapokat, melyek templomok, kórházak, mészáros- és hentes-üzletekben, valamint konyhák, folyosók, fürdők és bármely oly helyiségekben a melyek vagy nedvesek, vagy gyakran felmosandók, egyetlen is legjobb és örökös padlóburkolat készíthető.
Örökös padlóburkolat	Minden bármely burkolatot felülmúl és ez uttal jutányos árban állítok elő ily burkolatokat, valamint ezen burkoló-lapokat Petrozsény Mátyas-utcai saját házomban darabonként is árusítom.
	Raktáron tartok kéményfedköveket, lépcsőket, kútköveket járda és behuzati köveket.
Sándor József.	
Színes cementlapok	

Új deszka és faraktár Petrozsényben.

Az iszkronyi Maderspach-féle fűrészvállalat Petrozsényben a Malea utca alsó részén Györke Ferencz telkén nagyszabásu faraktárt állított fel, melyben jutányos árak mellett minden időben kapható: mindennemű építkezéshez szükséges faanyag, ugyszintén épületfa, deszka, lécz, zsindely, tüzelőfa, padozatnak gyalult deszka stb.

Üzletvezető: Polyák Gusztáv Petrozsényben.

Kiadó lakás.

Petrozsény nagyközség legszebb és legegészségesebb pontján egy három szoba, konyha, kamara, gazdasági épületek, udvar és kertből álló lakás évi 200 frt. lakbérért azonnal haszonbérbe vehető.

Hogy kitől, azt megmondja a kiadóhivatal.

Meghívó.

A dévai kerületi betegsegélyző-pénztár
rendes évi közgyűlését 1903. évi július hó 19-én
d. e. 9 órakor, határozatképtelenség esetén július
26 d. e. 9 órakor tartja meg Déva város tanács-
termében. melyre a közgyűlési tag urak tisztelettel
meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság évi jelentése és a jegyzőkönyv hitelesítésére két közgyűlési tag kiküldése.
2. A zárszámadások előterjesztése.
3. A felügyelőbizottság jelentése és a felmentvény megadása iránti határozat.
4. Netáni indítványok, melyek azonban a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal írásban beadandók.
5. Az alapszabályok 22. §-a értelmében az eltávoztott vagy másképp megszűnt igazgatósági tagok helyébe új tagok megválasztása.
6. Az alapszabályok 25. §-a értelmében 6 felügyelő bizottsági tag választása.

Déva n., 1903. július hó 2-án.

Az igazgatóság.

Szent
Anna

MALÁTALIKÖR a legjobb és legüdítőbb kellemes ízű és zamatos

MALÁTAKERESZÜ kiváló gyomor-erősítő turistáknak és vadászoknak kedvez és nélkülözhetetlen itala.

MALÁTACAKES kitűnő táp és teasütemény elsőrendű tanárok és orvosok ajánlják. Fenti készítmények mind tiszta malátával készülnek, kitűnő minőségűek, élvezetük kellemes és hatásban felülmúlnak minden ilyenmü gyártmányt.

Kapható eredeti csomagolásban
4-4 Petrozsényben: Grausam Károly czégnél.

Both János Petrozsény

Temetkezési vállalat Petrozsényben.

Midőn nagymérvű anyagi áldozatok árán létesítettem az új temetkezési vállalatot s berendeztem úgy, hogy elvállalhassam és elvállalhassam ma is temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, — ezélen az volt, hogy megszüntessem azt a szörnyű drágaságot a melyet éreztettek nem egyszer — felhasználva az ilyen szomorú alkalmat — a gyászoló családotokkal.

Isten ovjon mindenkit csapástól, de ha már a kérlelhetetlen végzet sújtott, miért ne fordulnánk ahoz a temetkezési vállalathoz a mely a legmagasabb kívánalmaknak is képes megfelelni és mégis a legolcsóbb.

Éppen ezért ujjalag berendeztem üzletemet s állandóan készletben tartok: mindenféle egyszerű és finom ércz- és fakoporsókat, továbbá finom nicklkoporsókat, szemfedeleket, koszorúkat, szallagokat stb. elvállalok mindenféle temetéseket, ravatalokat világítással együtt úgy helyben mint vidéken is és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig a legjutányosabb árakban. — Gyermekekoporsók 2 koronától feljebb, melyhez fejfakereztet teljesen ingyen adok, nagynak 1 öl nagyságban 6 koronától feljebb 20 koronáig; egy temetéshez szükségesek kellek, u. m. koporsó, szemfedél, párna, lepedő, gyermeknek 6 koronától feljebb, nagynak 12 koronától feljebb. Márványszínű gyermekekoporsók 2 koronától, nagykoporsók 6 koronától feljebb kereszttel vagy fejfával együtt. A gyászeset megtörténte után nyert bármilyen értesítésre — vidékre is — a legrövidebb idő alatt tiszteletemet megteszem, a rendelvényt átveszem és gondoskodom annak gyors és pontos kiviteléről.

Mély tisztelettel maradok:

Both János.

Petrozsény, a kórház mellett.

Sürgőnczim: Both János Petrozsény.

Kerem a czímemre pontosan ügyelni.

M. TEUTSCH

TEMETKEZÉSI INTÉZET PETROZSÉNY.

Előforduló halálesetknél forduljunk

TEUTSCH M. temetkezési vállalatához Petrozsényben.

hol állandóan raktáron van a legnagyobb választékban a legegyszerűbb ércz-, tölgy- és fenyőfa koporsótól a legdiszesebbig, továbbá szemfedelek, fej-párnák, sir-koszorúk stb. Ezen temetkezési vállalat elfogad temetéseket a városban úgy, mint vidéken a legjutányosabb áron, s a legnagyobb pontossággal teljesíti azt.

A nevezett intézet az alábbiott urak által a legmelegebben ajánlatik:

Alólírottak, mint a kik a mai napon Teutsch M. urral mint temetkezési vállalkozó tulajdonossal vidékről 100 kiln. tengelyeni hulla szállítást rendeztünk, kinyilatkoztatjuk azt, miszerint Teutsch M. temetkezési intézet tulajdonosát és vállalkozóját, mint olyat, ki nem dupla fölszámítást, hanem a tiszteséges fölszereléseknek az illő árban való eladását mutatta fel nekünk, mint illet, úgy a vidéki, mint a városi közönség pártfogásába a legmelegebben ajánlhatjuk.

Szászrégen, 1902. október hó 27-én.

Jánossy Béla,
áll. tanító.

Káfi Árpád,
áll. tanító.

4-4

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie.) CAMIS és STOCK BARCOLÁBAN TRIEST MELLETT ajánlja belföldi

GYÓGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerész egyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

¹/₁ palack 5 korona ¹/₂ palack 2.60.

10 palack megrendelésénél 10% engedmény.

Petrozsényben kapható Klein Mór örökösei fűszerkereskedésében.

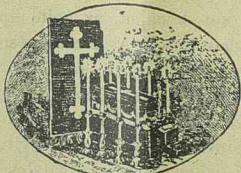
Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

24-52

Sárosy József

Első Temetkezési Vállalat.

Petrozsény

elcállal mindenféle temetéseket — vidéken is — és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig

A „TEMETKEZÉSI VÁLLALAT” Petrozsényben raktáron tart dús választékban ércz- és fakoporsókat, továbbá finom nicklkoporsókat, sarkoplagot, mindenféle szemfedeleket, ércz-, mü-, és élővirág koszorúkat, szallagokat, viasz- és szurók fáklyákat. Fakoporsók 2 kortól kezdve feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 14 koronától feljebb, nagynak 1 öl nagyságban 70 kortól feljebb 400 koronáig. Diszes öntöttvas sirkeresztet, sirkerítéseket ugyszintén márvány sir-emlékeket.

A „TEMETKEZÉSI VÁLLALAT” Petrozsényben

elvállal kápolnák, termek, szobák bevonását gyászszal, hullák elszállítását és hozatalát, szóval minden a temetéshez szükségeltető kellekkel.

Sürgőnczim: Első Temetkezési Vállalat Petrozsény.

A gyászeset megtörténtevel, a hozzátartozók bármilyen módon tett értesítésére — vidékre is — a lehető legrövidebb idő alatt a vállalat megbizottja tisztelettel teendi a rendelmény átvétele végett és gondoskodik annak gyors és pontos kiviteléről.

„TEMETKEZÉSI VÁLLALAT”

Petrozsényben

gyászkelmek és gyászfátyolok nagyraktára.

Gyászruhák: hölgyek és urak számára 12 óra alatt elkészíttetnek.

A legesekélyebb rendelményről is gyors és pontos kiszolgálás biztosítottatik.